

Slovo se stalo út?chou – Marie Magdalena u hrobu

Převod materiálu

Jiří Tengl

Pořadí v lekci

33

Téma

Zabitý Ježíš je navrácen do života, ovšem není přímo přístupný lidskému pohledu. Setkání se Vzkříšeným probouzí víru, přináší radost a út?chu.

Cíl

Ukázat d?tem uchopitelnou a neuchopitelnou stranu Velikonoc. Neuchopitelný je Vzkříšený Pán, který se ukazuje, komu a jak chce. Uchopitelná a osvojitelná je radost ze vzkříšení.

Pro u?itele

Biblický text: J 20,1–18

Výkladové poznámky

D?ní kolem prázdného hrobu má u Jana dv? ?ásti. Ob?ma je společná neuchopitelnost Vzkříšeného. V jednom případě není Ježíš vůbec přítomen, v druhém není zpoátku rozpoznán. My lidé nemáme zmrtvýchvstalého Krista ve své moci, nelze s ním zacházet jako s běžným ?lov?kem — spatřit jej dle libosti, dotknout se jej a přim?t k reakci.

1. ?ást — „Závod u?edníků“. Ve shod? s ostatními evangelisty je objev prázdného hrobu ženskou záležitostí. Marie Magdalena informuje pouze dva u?edníky. Petr Šimon je předákem u?ednické skupiny, druhý u?edník je nejmenovaný — nemá v?dčí postavení, zato je Ježíšovi bližší. Tradi?n? bývá ztotož?ován s Janem, jemuž je připisováno i samotné autorství evangelia. Nejmenovaný u?edník předbíhá Petra jak na cest?, tak i v uv?ení. Dává však předákovi přednost při vstupu do hrobu.

V hrobu se nacházejí plátna a šátek, jež m?l mrtvý na sob?. Na rozdíl od Lazara, jenž po svém vzkříšení vyšel z hrobu stále ještě ovázan (Jan 11), Kristus odložil poh?ební „šaty“ a vešel do nového života, kde již šaty pro mrtvé nejsou pot?ebné.

2. ?ást — Marie a Ježíš. Marie oproti u?edník?m projevuje zvláštní výdrž. Setrává u prázdného hrobu v plá?i — naprosto přirozeném. Práv? plá? se stane nám?tem k rozhovoru s osobami, které se na místě objeví. „Pro ? plá?eš?“ Marie podává přirozené vysv?tlení: přišli jsme o Pána. Touží se o n?j postarat, jak se sluší a patří. První, kdo se setká se vzkříšeným, ho vidí skrz slzy.

Ježíš je považován za zahradníka, jelikož se hrob nachází v zahrad?. Vzkříšený není voln? přístupný přirozenému zraku. Musí dojít k nepřirozenému proz?ení, aby vedle prázdného hrobu byl spatřen Zmrtvýchvstalý. Sám Ježíš podn?cuje, iniciuje víru ve vzkříšení. Evangelium nazna?uje, jakou prom?nu víra znamená — plá? se m?ní v radost, strach v d?v?ru. Osam?lost ve společenství. D?ležitou sou?ástí zrodu víry je osobní oslovení a rozhovor.

„Noli me tangere“ — „Nedotýkej se mne!“ — oblíbený nám?t v malí?ství, kdy Vzk?íšený upírá Marii možnost se jej dotknout. Není lidem k dispozici, na dosah jako b?žný smrtelník. Dramatický okamžik nenapln?né touhy po ov?ení skute?nosti zmrtvýchvstání.

Setkání se Vzk?íšeným vyvolává „p?etlak radosti“ — Marie jde za u?edníky a povídá jim o své zkušenosti. K ?es?anská církev se rodí z radostného, až živelného sv?dectví o novém život?, který dává Pán.

Úskali

Neexistuje jednotný popis velikono?ního rána. Evangelisté se ve svých zprávách o d?ní kolem prázdného hrobu zna?n? rozcházejí, nap?. v po?tu p?ítomných osob ?i and?l?. Je zbyte?né snažit se výpov?di harmonizovat. (Proto mohou n?které písn? kolidovat s dnešním evangeliem, nap?. Šly zrána ke hrobu.)

Vzk?íšení je jedine?né, nelze je k ni?emu p?irownat, a proto i všechno naše mluvení o n?m je nedostate?né. Nelze je vysv?tlit stylem: „Tak to bylo a tak tomu v?te!“ Jediným p?esv?dčivým vysv?tlením vzk?íšení je setkání se Vzk?íšeným. Ten je p?ítomný v našem spole?enství a — snad — skrze n? d?ti oslovuje.

Odkazy

Odkazy na starší p?ípravky, pracovní materiály a další najdete pod textem úlohy.

Pro d?ti

P?edškoláci

Kdo si vzpomene, kdy naposledy plakal? Bylo to dávno ?i nedávno? A pro? jste plakali? Pro? vlastn? lidé plá ?ou? (Když krájí cibuli, ale to ponechte stranou.)

Když je n?co bolí (zub, otev?ená rána). Když se k nim n?kdo chová nep?kn? — bije je, škared? o nich mluví. N?kdy sta?í jenom ošklivý pohled. Když se jim n?co nepoda?í — obrázek, stavba z kostek, vyhrát ve h?e. Když ztratí oblíbenou v?c — hra?ku, pastelku. Když je jim líto druhých — vidím n?koho nemocného, zran?ného, ublíženého. Když mají strach, nev?dí, co p?ijde a nejistota jim svírá b?icho.

Lidé také plá ?ou, když n?kdo milý zem?e. ?lov?k, kterého m?li rádi, už nežije. Nedýchá, nehýbe se, nem?že mluvit. Jenom leží a už nikdy nevstane. Je to velmi smutné. S mrtvým ?lov?kem už si nikdy nepopovídáte, nezahrajete, nezapíváte. Už vás nikdy nechytne za ruku a neusm?je se na vás. Z?stane už jenom ve vašich vzpomínkách. Mrtvé t?lo se uloží do d?ev?né rakve, potom je poh?eb — tam se taky plá ?e — a rakev se dá na h?bitov? do zem? a zasype hlínou. Nebo se rakev s t?lem dá do velikého ohn? a spálí se.

Také Pán Ježíš zem?el. Mnozí lidé jej m?li rádi za to, jaký byl. Že byl na druhé hodný, pomáhal jim, um?l jim pov?d?t p?kná slova. Jiní lidé však Ježíše nenávid?li a cht?li jej zabít. To se jim povedlo. Poslali Ježíše na smrt. Vojáci jej p?ibili na k?íž jako n?jakého velkého zlo?ince, p?estože nic zlého neud?lal. Mnozí lidé plakali, když vid?li, jaké má Ježíš bolesti a jak umírá. Ud?lali s ním to, co se d?lá s mrtvými. Poh?bili jej. Dali jej do hrobu. Ten hrob m?l kamenné dve?e — vlastn? to byl hrobka — dalo se vstoupit dovnit?. Když se t?etího dne Marie Magdalena p?išla k hrobu podívat, m?la po?ád o?i plné slz. A za?ala plakat ještě více. Kámen od hrobu byl odvalen a hrob byl prázdný. Myslela si, že Ježíše n?kdo ukradl. Chudák Ježíš, ani po smrti nemá klid! Zlí lidé jej zabili a zlí lidé jej mrtvého odvlekli pry?!

V hrobu však sed?li dva muži v bílých šatech. Zeptali se jí: „Pro? plá ?eš!“ Marie odpov?d?la: „Odnegli chudáka Ježíše a já nevím, kde je.“ A po?ád plakala dál. Poté se obrátila a za sebou uvid?la jiného muže. Byl to Ježíš, ale ona ho nepoznala. I on se jí zeptal: „Pro? plá ?eš?“ Marie si myslela, že je to n?jaký zahradník,

který se stará o okolí a že on něco s mrtvým Ježíšem udělal. V slzách řekla: „Jestli jsi ho ty odnesl, řekni mi, kde je, a já pro něj půjdu.“ Ježíš jí řekl: „Marie“. Ano, on pověděl její jméno. Teprve v tu chvíli jej Marie poznala a řekla: „Můj mistře.“ Uviděla, že Ježíš už není mrtvý, ale že žije. Není stejný jako před tím, byl takový zvláštní, nový, plný života. Proto ho nemohla poznat.

A ještě jedna věc se změnila. (Kdo na ni půjde?) Marie přestala plakat. Místo pláče se jí zmocnila radost. Ježíš vstal z mrtvých. Zlí lidé ani smrt jej neporazili, nezničili. Díky Bohu Kristus žije a tiší lidský pláč. Marie rychle šla k uředníkům a řekla jim, že se setkala s živým Kristem. A od těch dob si lidé vyprávějí o Velikonocích, o prázdném hrobu a o Ježíšovi, který přemohl smrt. Říkáme si to, aby každý pláč jednou skončil, abychom se spolu radovali a strach ze smrti aby zmizel pryč.

Mladší děti

Dnes máme velký svátek — jsou Velikonoce, slavnost Ježíšova vzkříšení. V malém slavíme tento svátek každou neděli. Každá neděle znamená takové trochu zmenšené Velikonoce. Ježíš vstal z mrtvých, přemohl smrt a dává svému novému život. Ono se to pozná? Řekne: „Ježíš vstal z mrtvých, Ježíš byl vzkříšen.“ Ale jak takové vzkříšení vypadá? Jak mrtvý vyjde z hrobu? Viděl to kdy někdo?

Celé vzkříšení nikdo z lidí neviděl. My víme velmi přesně, co se stalo před ním. Několik let Ježíš procházel zemí a setkával se s různými lidmi. Pro všechny měl dobrou zprávu o Bohu, který nás má rád. Proto Ježíš lidem vyprávěl pokné příběhy o tom, jak Bůh je trpělivý, jak si touží s lidmi porozumět, jak má radost i z malých změn, když se polepšíme. A Ježíš s lidmi nejen mluvil, on jim i pomáhal, když byli nemocní, hladovým dával pokrm a užímal se těch, se kterými nikdo nechtěl nic mít. Mnoho lidí poznalo Ježíše jako člověka, kterému lze věřit a za kterým lze jít a říci si o pomoc.

Naopak druzí lidé Ježíše rádi neměli. Vadilo jim, jak je Ježíš oblíbený a jak mluví o Bohu. Mysleli si, že Ježíš si málo váží Boha, Božích zákonů, Božího chrámu, když je přibližuje a zpřístupňuje všem, i hříšníkům. Proto se nepřátelé snažili Ježíše odstranit. Domluvili se s vládcem (Pontiem Pilátem — slyšeli jste o něm ve vyznání víry v kostele), že Ježíš má být popraven. Ježíš zemřel krutou smrtí na kříži a byl pohřben.

Ježíš byl uložen do hrobu. Znamená to, že skončilo vše, co Ježíš dělal a co hlásal? Přestal být Bůh dobrý k lidem, když jeho Syn byl zabit? Zavřela se brána do Božího království, když jeho hlasatel umrl? Přeci evangelium — všechno to dobré, co Ježíš přinesl, nemohlo jen tak skončit. Copak by se to líbilo Bohu, kdyby nenávisť byla silnější než láska? Kdyby lež a podvod byly silnější než pravda a upřímnost? Kdyby zloba byla silnější než pomoc? Líbilo by se Bohu, kdyby smrt byla silnější než život? Ne. Bůh si nepřejde, aby evangelium, dobrá zvěst, jen tak skončilo a s ním láska a radost a naděje. Proto Bůh vzkřísil Ježíše z mrtvých a nechal jej vyjít z hrobu ven. Nikdo z lidí neviděl, jak se to stalo. Ovšem stále noví a noví lidé poznávají, že Kristus není mrtvý, že žije a spolu s ním láska, naděje, důvěra a radost.

První se o tom přesvědčila Marie Magdaléna. V neděli ráno přešla ke hrobu, o kterém si myslela, že je v něm uložený mrtvý Ježíš. Chtěla dokončit pohřební úkony. Nalezla však jen prázdný hrob. Řekla o něm uředníkům. Přiběhli k hrobu a i oni uviděli to, co ona. Odešli pryč, Marie však na místě plakala. Bylo jí Ježíše líto. Ani po smrti nemá od nepřátel klid. Odnegli ho pryč. Jacísi dva muži v bílém oblečení se jí zeptali, proč pláče. Všechno jim vysvětlila. Potom se za ní ozval další hlas. Znovu ta samá otázka: „Proč pláčeš?“ Ohlédla se a spatřila muže, kterého neznala. Myslela si, že je to zahradník, který se stará o okolí hrobů. Byl to ale Ježíš. Ona ho však nepoznala. Když jej naposledy viděla, byl mrtvý, celý od krve, plný ran po bití a po hřebecích. Nyní před ní stál člověk istý, plný života a síly. Marii Magdalénu vůbec nenapadlo, že by to mohl být Ježíš. Pořád hledala jeho mrtvé tělo. Byla však velikonoční neděle. Kristus vstal z mrtvých. Bůh jej vzkřísil, povolal jej do života, aby pokračovalo vše, co Ježíš dělal: aby hladoví dostali najíst, aby nemocní a opuštění našli pomoc, aby lidé přehlížení a odsuzovaní došli uznání. Bůh vzkřísil Ježíše z mrtvých, aby smutní byli potěšeni.

Kristus oslovil plačící Marii jménem: „Marie.“ Když Marie uslyšela svoje jméno, konečně Ježíše poznala. Zvolala: „Mistě!“ Vrátila se jí víra. Bůh se stará o svět. Evangelium neskončilo. Bůh se — přesně jak hlásal Ježíš — ujímá ponížených, slabých, smutných. I mrtvým vrací život. Smrt není vítězem. Vítězí život a spolu s ním pravda, láska a právo. Zlí a nenávistní lidé sice nachystali Ježíšovi nespravedlivou smrt, ale Bůh lidské špatnosti přemohl a napravil. Kristus žije a spolu s ním Bůh obnoví i nás a náš svět.

Marie Magdaléna přestala plakat. Vrátila se k učeňům a všechno jim povědla. Chvilí trvalo, než uvěřili i oni. Ale nakonec se zaradovali také. Vzkříšený Pán není daleko, je uprostřed svého lidu. Jeho evangelium stále platí. A to samé zakoušíme i my. Proto se scházíme v kostele, mluvíme o novém životě a každou neděli slavíme vzkříšení. Kristovo evangelium nevyhaslo, nýbrž platí až podnes. Přesvědčujeme se, že díky Bohu hladoví dostávají najíst, nemocní a opuštění nalézají pomoc, lidé opomíjení docházejí přijetí. Díky Bohu existuje pro smutné útržky a pro mrtvé život.

Starší děti

Po přiblíhu ve verzi pro mladší děti zkuste děti zahrát jako divadlo co nejpřesněji podle Janova vyprávění. Jako vstup do hrobu lze použít dveře do vedlejší místnosti. Ptejte se s dětmi na zvláštní detaily třetího evangelia.

1) „Závod učeňů“ Proč jsou Petr a Jan popsáni jako závodníci? Proč jeden předbíhá druhého? Dává mladší přednost staršímu? Proč Jan uvěřil a o Petrovi se to nepíše? Petr vystartoval dříve, viděl některé věci dříve (vnitřek hrobu), přesto uvěřil až po Janovi.

Víra nemá stejný průběh u každého člověka. I když jsou podmínky stejné i velmi podobné — oba vidí tentýž hrob a stejná plátna, bývá stejný úsek — přesto se víra dostavuje různě. Což je obecně známá lidská situace — i děti: chodí do stejné nedělní, stejného náboženství i konfirmačního cvičení, jedni víru naleznou a žijí v církvi, druhým zůstane víra (zatím) cizí.

2) Marie se během hovoru celkem dvakrát k Ježíšovi obrátí. Během hovoru buď kolem něj musela projít, i se k němu otočit zády. Proč? Nepoznává jej, ani když s ním mluví. Reaguje až na osobní oslovení. Co to znamená? V kostele slyšíme hodně o Ježíšovi, ale teprve až nás to osobně osloví, chytne za srdce, stává se pro nás Vzkříšený Ježíš skutečně živou osobou.

Liturgie

Písně

Stál jsem u hrobu (SV 309); *Velikonoční* (SV 214); *Veleben Bůh buď* (EZ 341); *Bůh Bohu* (EZ 660)

Biblický text k zapamatování

Biblická parafráze v tradičním velikonočním liturgickém zvolání: „Kristus vstal z mrtvých. Opravdu vstal z mrtvých. Haleluja!“

Rituál

[Na plakátu](#) společně hledejte obrázek, který symbolizuje dnešní vyprávění.

Zapalte svíčku jako znamení světla, chýťte se kolem dokola za ruce a opakujte i zpívejte refrén „Ty jsi hoden žehnání a chvály, tvoji moc a sílu slavíme. Před tebou se Pane Kriste, Králi? králi, dobrovolně skláníme.“ (SV 215, EZ 632)

Na začátku setkání můžete recitovat úvod Janova Prologu (J 1,1): Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh.

Okénko do bohoslužeb

První varianta

(Je zde dnes v kostele něco jinak? Co? Proč? Souvisí to s dnešním dnem? Může se jednat o květinovou výzdobu, bohatší muziku, více lidí, křesťnů oběť, novou svíci.)

Dnešní den je pro svět velkým svátkem. Jsou Velikonoce. Oslavujeme Kristovo vzkříšení. V pátek jsme si připomínali Ježíšovu smrt na kříži, což bylo velmi smutné. Dnes jsme ale o dva dny dál a mluví se o prázdném hrobu. Ježíš není mrtvý, žije! Veliká radost se ozývá z dnešních písní a modliteb. Je velký svátek — velikonoční neděle. Víte, kolik máme svátků za rok? Velikonoce, Vánoce... Ve skutečnosti máme svátek každý týden. Každá neděle je svátek a je svátkem právě proto, že v neděli byl Ježíš vzkříšen. Například v rusčině se neděle říká воскресенье — vzkříšení. Právě kvůli Ježíšovu vzkříšení se scházíme neděle co neděle. Kdyby Ježíš nevstal z mrtvých, nebyla by neděle, nebyly by kostely a křesťanské bohoslužby, nebyla by nedělní. Díky velikonoce máme každý týden co slavit.

Druhá varianta

„Dobrý den“, říkáme si na pozdrav. „Dobrý den“, odpovídáme stejnou větou. A podobně při rozloučení. „Nashledanou“ A odpoví se „Nashledanou“. V některých zemích (pravoslavné Řecko, Rusko) se však tyto pozdravy o Velikonocích nahrazují slavnostním pozdravením. „Kristus vstal mrtvých“ řekne první a druhý mu odpoví „Skutečně vstal z mrtvých“. Nejen v kostele, ale i doma či na ulici. Všichni křesťané si tak navzájem předávají poselství o Ježíšově vítězství nad smrtí. A spolu s poselstvím se předávají radost a naději pro sebe samé.

Můžete se nyní takto pozdravit se svými sousedy: „Kristus vstal mrtvých“ — „Skutečně vstal z mrtvých“. Nebo se tak můžete zdravit při vycházení z kostela

Modlitba

Pane Bože, veliká je tvoje moc. Když byl tvůj Syn Ježíš mrtvý, nenechal jsi jej ve smrti, ale dal jsi mu nový život. Děkujeme, že u tebe je dost života pro všechny. Prosíme, naplň velikonoční radostí všechny naše neděle i všední dny. Vždyť Kristus zvíťazil i nad naší smrtí a tiší i náš pláť. Amen.

Kam dále

[Obrázek k vybarvení – u hrobu plačící Marie s Kristem za zády](#)

[Pokud je zapotřebí vysvětlit otevírání hrobu \(hrobky\) kulatým kamenem](#)

Odkaz na píseň

[Stál jsem u hrobu \(Stál jsem v tu dobu\) \(SV309\)](#)

[Velikonoční \(Nepůjdu hledat hrob\) \(SV214\)](#)

[Veleben Bůh buď, jeho čin](#)

[Buď Bohu všechna chvála, řest a požehnání](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami IV \(s apoštoly, s Janem a celou církví\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Jan 20,1–18](#)